

TRUMPETISTI ARI HEINONEN

koulunpenkiltä koesoittoon ja äänenjohtajaksi

Haastattelu: Anu Karlson

Kuvat: Kimmo Tähtinen

Sinfonia Lahdelle on tehty tilauksesta sekä sävellyksiä että sovituksia. Kun kantaesityksen soittaja on tiedossa, säveltäjä voi halutessaan kirjoittaa stemmansa mittatilaustyönä. Yksi säveltäjiä innoittaneista Lahden muusikoista on trumpetin äänenjohtaja Ari Heinonen.

Anu Karlson: *Miten vanhaa perua lahtelaisuutesi on? Onko se sukujuurissa, vai oletko muuttanut tänne työn perässä?*

Ari Heinonen: Työn perässä olen muuttanut. Olen kotoisin Kokkolasta, niin kuin aika moni muukin vaskisoittaja ja yleensä puhallinsoittaja. Olen sitä ikäpolvea, joka tuli pian mukaan, kun **Samuli Konttori** aloitti Kokkolassa puhallinorkesteritoiminnan vuonna 1974. Olin 18-vuotias, kun joulukuussa 1982 tulin tänne Lahteen koesoittoon. En voinut kuitenkaan heti tulla töihin, sillä ensin oli käytävä lukio loppuun Kokkolassa. 19-vuotiaana aloitin työt täällä.

Konttorin Samuli on ensimmäinen opettajani, ja olin ehkä 17, kun **Merisalonen Seppo** muutti Kokkolaan ja tuli minun opettajakseni. Seppohan oli ollut Ruotsin radiossa, ja kun oopperan orkesteri aikoinaan perustettiin, Seppo oli sen ensimmäinen äänenjohtaja. Hän oli käänteentekevä opettaja minulle. Sitten kun tulin Lahteen 1983, jatkoin vielä opintojani **Koskelan Olavin** johdolla, jonka trumpettikoulun julkaisemista juuri valmistelimme – hänhän kuoli 2000-luvun alussa ja jätti arvokkaan jäämistön etenkin harjoituksia

trumpetinsoittajalle.

Palataan vielä hetkeksi Kokkolaan. Mainitsit että olet sieltä ”niin kuin aika moni muukin vaskisoittaja ja yleensä puhaltaja”. Samuli Konttoriko juuri oli se tulisielu, joka tämän puhallinsoituksen sai aikaan?

Hän aloitti Kokkolan nuorisosoittokunnan, joka toimii aktiivisesti vieläkin. Siihen aikaan sinne tuli paljon innostuneita nuoria; sieltä ovat Oulun kaupunginorkesterissa nykyään soittavat **Erkki Hirsimäki**, **Kenneth Sjöwall**, Tampereella käyrätorvisti **Jouni Suuronen** ja hänen sisarensa **Eliina**, oopperaorkesterin pasunisti. Vähän nuorempia ovat sitten **Jukka Harju** ja **Tommi Hyytinen** käyrätorvessa, sekä Pori Sinfonietassa soittava **Jari Kamsula**. Meillä Lahdessa on tuubisti **Harri Lidsle** ja fagotisti **Harri Ahmas**, Helsingissä pasunisti **John Kotka** ja **Mikael Sandström** – kaikki Kokkolasta.

Eli Kokkolasta ei tule muistaa ainoastaan Keski-Pohjanmaan kamariorkesteria vaan myös tämä nuorisosoittokunta!

Aivan niin. On meillä kyllä täällä yksi jousisoittajakin Kokkolasta: **Tiila Kangas**, joka on **Juha Kankaan** tytär. Mutta puhaltimissa Kokkola näkyy eniten.

Entä vanha Viipuri – onko siitä vielä näkynyt merkkejä sinun aikasi Lahdessa?

Tärkein kosketus Viipuriin oli se, että tein Päijät-Hämeen konservatoriossa opettajan paperit, ja konservatoriohan on Viipurin musiikkiopiston perillinen. Siellä **Aarre Hemming** vasta edesmennyt rehtori, oli vahvasti viipurilaista perua, ja kun silloin tällöin lainaamme nuotteja myös heiltä, niissä lukee aina ”Viipurin musiikkiopisto”. Vanhoja lahtelaisia haastatella kuulee usein, että hekin ovat sieltä, ja onhan Lahdessa viipurilaisia yrityksiä, kuten Starckjohann.

Reippaan laulajan soitin

Miten aikanaan päädyit soittajaksi? Oliko sinulla sukurasitusta?

Ei ollut sukurasitusta, mutta hyvä kaverini naapurista, **Hautalan Timo**, nykyinen koulun rehtori Kokkolassa, alkoi soittaa klarinettia puhallinorkesterissa. Olimme olleet yhdessä seurakunnan nokkahuilukerhossa, ja kun hän pääsi soittokuntaan ihan ensimmäisessä erässä, totta kai ajattelin että minä haluan myös sinne. Hain sitten seuraavana vuonna, ja siellä minulle valittiin soittimeksi trumpetti – kuulemma reippaan laulun ansiosta.

Olen sitten myöhemmin vitsaillut, kun täältä Lahdesta käsin olemme joutuneet vaativille estradeille, että eivät ne ihan kaikkea siellä pääsykokeessa kertonut siitä, mitä trumpettistin työ sitten loppupeleissä sisältää.

Miten jatkoit soittokunnan jälkeen?

Soittokunnassahan kuvioon kuului, että samaan aikaan kun haettiin sinne, haettiin myös musiikkiopistoon. Opiskelin siis trumpetinsoittoa Keski-Pohjanmaan musiikkiopistossa, samoin niitä tarpeellisia teoreettisia aineita, ja puhallinorkesterissa sain harjoittaa yhteissoittoa.

Ylioppilaaksi tullessani olin siis jo saanut paikan Lahden kaupunginorkesterista, ja vaikka samana keväänä pääsin myös Sibelius-Akatemiaan, en koskaan alkanut opiskella siellä. Sattui tuo tutkinnonuudistus samoihin aikoihin, ja olisin joutunut erikseen käymään Helsingissä vielä liikuntatunneilla. Ajattelin, että en minä semmoiseen enää rupea, kun olin jo työpaikan saanut. Niinpä hain Päijät-Hämeen konservatorioon, jossa sain pitää Merisalonen opettajanani, ja tein siellä opettajan paperit. Sen jälkeen aloin vielä käydä yksityisesti Koskelan Olavilla, ja

kävinkin pitkään, aina syksyyn 2001 asti. Hänellä kävi silloin vielä paljon ammattiopiskelijoita ja jopa ammatissa olevia.

Orkesterin mukana kasvussa

Tulit siis Lahden kaupunginorkesteriin vuonna 1983. Mikä oli orkesterin tila ja kunto tuohon aikaan?

Meitä oli silloin 43, ja minä olin ensimmäisiä puhaltajia, jollen ihan ensimmäinen, joka olin musiikkiopiston kasvatti. Ennenhän kaikki puhaltajat tulivat Puolustusvoimain soittajakoulusta. Muutenkin orkesteria kasvatettiin noihin aikoihin: tuli toinen ja kolmas pasuuna eli **Jokisen Anu**, joka on nyt Helsingin kaupunginorkesterissa sekä **Lehtolan Jukka**, joka on vieläkin kolmannessa pasuunassa, samoin **Krohnin Markku** tuli toiseksi lyömäsoittajaksi. **Jouko Saari** oli tuohon aikaan viimeisiä vuosia orkesterin johdossa; **Ulf Söderblomhan** aloitti vuonna 1985. Pääsin tuollaisen ketjun alkuun, kun uudet tuulet alkoivat puhaltaa.

Itse olin kyllä silloin niin vihreä kuin vihreä voi olla. Orkesterikokemukseni rajoittui soittamiseen Kokkolan orkesterissa niissä harvoissa konserteissa, joita siellä silloin oli. Olin muuten kerran saanut soittaa siellä myös **Jussi Jalaksen** johdolla, hän johti Sibeliuksen neljännen sinfonian. Hänestä on jäänyt mieleeni vain, että hän katsoi partituuria kaksien silmälasien läpi. Olin niin pieni poika, että vasta jälkeenpäin tajusin, kenestä oli kysymys.

Orkesterimusiikkoa tietysti työ opettaa, mutta orkesterissa soittaessani jatkoin silti opiskelua ja kävin tunneilla monta vuotta työn ohessa, ensin Merisalolla ja sitten Olavi Koskelalla vielä viisitoista vuotta.

Tuliko sinulle alkuaikoina sellaisia kauhun hetkiä, että miten pystyt oppimaan niin suuren määrän stemmoja, kun konsertti oli kuitenkin joka viikko, ja aina uusi ohjelma?

Kyllähän sitä joskus tuli, sillä käytännöllisesti katsoen kaikki kappaleet, jotka soitettiin olivat minulle uusia. Totta kai siinä oli aika tiukoilla. Toisaalta työtahti ei ehkä ollut ihan sama kuin nykyään, eivätkä kaikki konsertit olleet yhtä vaativia. Pikku hiljaa siinä sai kasvaa ja oppia tähän työhön. Eihän nykyään orkesteri voisi mitenkään ottaa sellaista riskiä, että ottaisi niin nuoren ja kokemattoman kaverin riveihinsä, ja vielä suoraan äänenjohtajaksi. Mutta siinä vaiheessa he ehkä näkivät, että oli hyvä ottaa orkesteriin tuoretta verta.

Minulla oli silloin kollegana **Perälän Jouko**, joka oli siirtynyt varaäänienjohtajan paikalta väliaikaisesti äänenjohtajaksi, kun **Eero Ikola** oli jäänyt eläkkeelle. Joukokin oli minua huomattavasti vanhempi ja tietysti ennen kaikkea kokeneempi.

Totta kai kun työyhteisöön tulee uusi ja hyvin nuori jäsen, hän hakee siinä aika kauan paikkaansa, ja kestää hetken aikaa vanhemmillakin totuttautua tilanteeseen. Olin useita vuosia orkesterin kuopus, ja kollegat suhtautuivat minuun sen mukaan hyvin kannustavasti, vähän suojelevastikin. Mutta joskus ikäpolvien välillä tulee vähän hankausta. Siinä katsotaan hetken aikaa niitä asemia, mutta sitten asetetaan, ja hyvässä hengessä on kyllä saatu tehdä työtä.

Nyhdän soittajisto on todella paljon muuttunut, ja ennen kaikkea orkesteri on kasvanut. Minun tullessani tämä kasvuprosessi oli vasta alkamassa, ja siinä seurasi sellainen vaihe, että orkesterin keski-ikä oli jonkin aikaa erittäin alhainen, kun 80-luvun loppuun mennessä tuli toistakymmentä uutta soittajaa – kaikki nuoria.

Osmo Vänskä tuli kuvioihin pian Söderblomin jälkeen, ja hänestä tuli orkesterin päävierailija. Vuonna 1988 he sitten vaihtoivat osia: Vänskästä tuli ylikapellimestari, ja Söderblom jäi päävierailijaksi. Se oli hienoa aikaa, työtä tehtiin suurella innolla ja kaupunki suhtautui meihin myönteisesti. Kaupun-

ginjohtaja **Kari Salmella** olikin tapana sanoa, että on parempi jos orkesteri on hyvä ja kallis kuin että se on huono ja kallis. Ja nyhdän tulokset ovat nähtävissä.

Mutta kyllä työtahti oli tosiaan silloin paljon rauhallisempi. Kun lomalta tultiin, hissukseen starttaitiin konserttikautta, ja samoin kun oltiin lomille lähdessä, hissukseen tehtiin lähtöä jo hyvissä ajoin. Nyhdän kevään viimeiset konsertit ovat ties missä festivaaleilla, tai viimeinen ponnistus ennen lomaa saattaa olla levytys. Tai sitten konserttikausi alkaa heti joulun jälkeen levytyksellä, ja senhän tietää mitä se joululoma silloin on.

Utopiat toteutuvat

Kun tulit orkesteriin, ei tätä upeaa Sibeliustaloa tietenkään vielä ollut, vaan te soititte Konsertitalossa, jossa nykyisin toimii Lahden konservatorio.

Salihan oli hyvä, mutta vain pienille kokoonpanoille. Kun orkesteri kasvoi, huomasimme että akustiset ominaisuudet eivät riittä; että kuutiot kerta kaikkiaan loppuvat kesken. Mutta käymme me siellä silloin tällöin vieläkin. Esimerkiksi viime viikolla soitimme siellä lastenkonsertissa Melartinin Prinsessa Ruususen, pienennetyssä kokoonpanossa. Sellaisessa se toimii hyvin, mutta ei silloin kun lava ahdetaan täyteen.

Osmo Vänskä on ollut teillä ylikapellimestarina ennätyslisen pitkän kauden, joka jatkuu vielä vuoden verran, kunnes hän vuonna 2008 vetäytyy kunniakapellimestariksi. Millainen aika se on ollut muusikon näkökulmasta?

Tunsin Osmon ennestään Kokkolasta, jossa hän oli ollut johtamassa yhden konsertin. Lahteen tullessaan hänkin oli vielä nuori ja uransa alussa; hän oli vasta kolme vuotta aikaisemmin voittanut nuorten kapellimestarien kilpailun Besançonissa. Mutta joka tapauksessa tämä oli yhteistäkin kasvun aikaa, ja yhteistyömme on todella ollut harvinaisen pitkä. Siitä seuraa, että tunnemme hyvin toisemme ja olemme kuin yhtä perhettä. Tähän meidän saavutuksemme kin varmasti pitkälti perustuvat.

Hyvin tärkeä asia orkesterin kehitykselle olivat tuolloin alkuaikoina tulevaisuusverstaat,

joissa koko työyhteisö keskusteli keskenään ja ideoi ja utopioi tulevaisuuttaan. Kun niitä nyt jälkeinpäin miettii, tuntuu hurjalta todeta, että kaikki ne utopiat ovat nyt toteutuneet. Kaikki ne hullut ideat, joita silloin heiteltiin ilmaan hymyssä suin ja pilke silmäkulmassa! "Tehtäisiin joskus levy!" "Mentäisiin joskus ulkomaille!"

Siinä on tavallaan hyvä ohje-nuora kaikille: jos jotakin oikein haluaa, se pitää vain sanoa ääneen. Silloin kaikki toimet rupeavat suuntautumaan tähän haaveeseen ja tukemaan sitä.

Tärkeää tässä on tietysti, että ei jäädä puheen tasolle. Kaikkien on tartuttava yhteisiin tavoitteisiin ja suuntauduttava niihin.

Eikö sana tulevaisuusverstaas herättänyt alussa myös vastarintaa – että pantaisiin sekin aika harjoitteluun?

Varmaan sitä oli alussa, sillä tulevaisuusverstaassa käsitellään myös työyhteisön kipeitä asioita ja ongelmakohtia. Niin kauanhän se tuntuu kivalta, kun se ei koske itseä. Kun kehittämistyö alkaa koskea jokaista, siinä on se suuri kynnyks. Se täytyy nimittäin jokaisen itse päättää, että minäkin lähdän mukaan tähän touhuun ja minäkin olen tarvittaessa valmis muuttamaan käyttäytymistäni! Kysymyksen on usein ihmissuhteista, jotka voivat olla hyvin arkoja asioita.

Soittimen rajoja hakemassa

Teillä on vuodesta 1992 ollut omana kotisäveltäjänä Kalevi Aho. Yhteistyönne on kuulemani mukaan ollut hyvin tiivistä, niin että hän on jopa tehnyt stemmoja yksittäisille muusikoille "räätä-lintyönä". Sinäkin olet kuuluisa stemmoista, jotka on sävelletty nimenomaan sinua ajatellen.

Kalevi Ahohan oli silloin nouseva nuori säveltäjä, jonka teoksista riitti ammennettavaa. Hän on sellainen säveltäjä, joka pyrkii koko ajan siirtämään soitinten rajoja tuonemmaksi ja tuonemmaksi. Kalevi pitää huolen siitä, että soittajille riittää haastetta. Toisaalta se on ollut orkesterin kehitykselle hyväksi: siihen tulee valmistaudutuksi muihinkin hankaliin teoksiin samalla.

Kalevi on ollut orkesterille haastavin mahdollinen yhteistyökumppani. Samalla hänen ar-

vostuksensa maailmalla on koko ajan noussut, ja hänen teoksiaan esitetään yhä enemmän.

Kysyykö Kalevi sinulta joskus neuvoa?

No eipä hän juuri kysele, Kalevi tuntee kyllä soittimet. Toisaalta on asioista välillä keskusteltu, etenkin kun mennään ihan äärrirajoille. Silloin joudun joskus sanomaan, että tämä on nyt niin hankalaa, että varmasti kuulostaakin siltä, ja siihen Kalevi sanoo, että siltä sen pitääkin kuulostaa!

Trumpetistilla on huolehdittavanaan melkoinen arsenaali soittimia: C- ja B-trumpetin lisäksi piccolotrumpetti, es- ja d-trumpetit ja vielä saksalaiset trumpetit. Millaista työtä niiden kunnossapito vaatii?

No lähinnä se on niin, että soittajan kunnossapito vaatii työtä. Tuntumaa näihin kaikkiin eri soittimiin on koko ajan pidettävä yllä, ja trumpetin soittokunnan ylläpito on muutenkin erittäin aikaa vievää – taidon kehittämistä puhumattakaan. Se vaatii tuntikausia päivässä. Trumpetti ei ole sellainen soitin, joka otetaan vain laukusta kun tullaan töihin ja harjoituksen päätyttyä pannaan takaisin laukkuun, vaan ennen harjoitusta on lämmiteltävä huolellisesti. Samoin työpäivän jälkeen: trumpettia ei voi harjoitella tuntikausia yhteen menoon, vaan se täytyy jaksottaa lyhyempiin pätkiin. Se rytmittää aika paljon muutakin elämää. Todellista vapaapäivää voi harvoin pitää.

Lihaksia on samoin huollettava, sillä yllirasittumisen vaara vaanii aina. On todella helppo myös harjoitella itsensä ihan loppuun, että lihakset eivät kestä. On löydettävä tasapaino ja keskitie. Siinä sitä riittää haastetta, etenkin näin ikääntyessä, kun rasituksesta palautuminen hidastuu.

Fysiikan pitämiseksi hyvässä kunnossa suosin ulkoliikuntaa ja suosittelen sitä oppilaillekin, sillä tässä työssä joutuu muuten niin paljon olemaan sisällä.

Koukussa liikuntaan

Oletteko saaneet työterveydenhuollosta hyviä eväitä? Meillä on ollut kaikenmoisia yhteistempauksia, ja kaikkein hienoin oli varmaan yhteistyöprojekti Vierumäen urheiluo-

Ari Heinonen muistaa, kuinka koko työyhteisö kaksikymmentä vuotta sitten tulevaisuusverstaissa heitteli ilmaan mitä hulluimpia ideoita. "Kun niitä nyt jälkeinpäin miettii, tuntuu hurjalta todeta, että ne kaikki ovat toteutuneet."

ton kanssa. Se kulki nimellä "Projekti Japani", sillä se tehtiin ennen ensimmäistä Japanin kiertuettamme. Se oli vapaaehtoinen projekti, mutta lähes kaikki tulivat siihen mukaan. Jokaiselle soittajalle tehtiin kuntotesti ja yksilöllinen kuntosuunnitelma puoleksi vuodeksi. Suurin osa muusikoista jäi varmaan liikunnan koukkuun siinä yhteydessä. Se oli hieno projekti, sillä siinä huomattiin, mikä merkitys liikunnalla ja hyvällä kunnolla on stressinsietokyvyille. Soittaminen on niin kuluttavaa työtä, että se vaatii kompensatiota.

Miten teitä suojellaan melulta? Tarvitsetteko joskus korvatulppia?

Parasta melunsuojelua Lahden orkesterille on ollut siirtyminen Konserttitalosta Sibeliustaloon. Täällä lavalla on niin hyvin tilaa, että eri soitinryhmien väliset etäisyydet voidaan pitää riittävinä. Soittajien sijoittelulla on pystytty ratkaisemaan monta

ongelmaa, joihin ennen jouduttiin vain sopeutumaan.

Puhaltajalle korvatulppien käyttö olisikin erityisen hankalaa siksi, että oma ääni tulee sisältä, luitten kautta, eikä siitä saa koskaan samanlaista kuvaa kuin ulkopuolinen kuulija saa.

Entä miten orkesterilaisten tarpeita on ajateltu talon tilaratkaisuissa?

Pukuhuoneet ovat hyvät, ja meillä on käytettävissämme jopa kaksi saunaa: miehille ja naisille omat. Mutta sen sijaan meiltä puuttuvat lämpiötilat kokonaan. Sillä tavalla nämä tilat ovat puutteelliset, että orkesterilla on hyvin ahtaat oltavat salin ulkopuolella. Muutenkaan meidän läsnäolomme ei ole tässä talossa sillä tavalla itsestään selvä kuin sen pitäisi olla. Vuokra on hirvittävän kallis, ja vaikka kaupunki siinä vain siirtää rahaa taskusta toiseen, se näkyy meidän budjetissamme. Siksi olemme välillä

jopa harjoitelleet kirkossa. Se tuntuu surkuhupaisalta.

Finlandia-talossakin on sentään orkestereille iso lämpiö ja oma kahvio!

Toisaalta kun sali on niin hyvä, on valmis tinkimään paljosta muusta. Mutta taiteilijälämpiön puuttuminen tarkoittaa sitä, että meillä ei ikään kuin ole omaa olohuonetta. Finlandia-talon orkesterilämpiössä näkyy myös orkesterien oma historia, koska he ovat voineet ripustaa dokumentteja kuten julisteita seinälle, mutta meillä ei ole sellaisille mitään paikkaa.

Vaskikalenterista vaappuihin

Teillä Sinfonia Lahden vaskisoittajilla on yhteistoimintaa orkesterin ulkopuolellakin?

Kyllä, meillä on Lahdessa vaskiyhdistys, joka pitää koulukonsertteja ja järjestää sisävesiristeilyjä ja hauskoja illanviettoja, joissa syödään hyvin ja joissa meitä viihdyttää – tietysti jousikvartetti. Vaskimusiikin juhluvuonna teetimme vaskikalenterin, jossa esiinnyimme vähän tavallista niukemmissa asuissa, joskin hillitysti.

Oletko myös opettanut?

Kyllä, tein yhden vuoden syrjähyypyn orkesterista ammattikorkeakouluun, mutta koti-ikävä alkoi vaivata. Kävin vain toteamassa, kuinka syvässä palkkakuopassa orkesterimuusikot ovat. Se on kyllä mielenkiintoista työtä, ja on minulla koko ajan muutama oppilas ollut. Nytkin minulla on kaksi japanilaista. Työn ohella ei tietenkään ehdi kovin paljon opetustyötä tehdä, mutta kesäisin olen lähes aina ollut jollakin musiikkileirillä: aikoinaan peräti viisitoista vuotta Limingassa ja viimeksi Vaskiviikoilla Lieksassa. *Mainitsit myös oppikirjaprojektista, joka pohjautuu Olavi Koskelan jäämistöön.*

Hän opetti aikoinaan kymmeniä suomalaisia trumpetteja, opetti 89-vuotiaaksi asti, tuonne 2000-luvun taitteeseen, ja jätti jälkeensä valtavan opetusmateriaalin: noin 200 sivua kaikenlaisia harjoituksia trumpeteille. Nyt olemme pienen työryhmän kanssa koonneet materiaalia ja olemme julkaisemassa suomalaista trumpettikoulua, joka tulee olemaan kaikkine kuvineen ja teksteineen lähes 250-sivuinen. Mitään vastaavaa ei ole Suomessa vas-

Intohimoaan kalastusta Heinonen toteuttaa Tenojoella Lapissa, mutta työmaisemaksi Vesijärven ranta kelpaa mainiosti.

kisoiton alalla luultavasti vielä koskaan saatu aikaan. Meitä on tässä tiimissä ollut **Touko Lundell** Trumpettikillasta, **Johanna Laakso** Turun konservatoriosta ja Lahden musiikkiopiston rehtori **Juha Pulkki** minun lisäksi.

Koskela oli erityisen perehtynyt ansatsin ja kestävyuden kehittämiseen – erittäin monipuolinen ja hyvä opettaja. Hän oli Radio-orkesterissa pitkään varaäänentohtajana ja Radion viihdeorkesterissa äänenjohtajana niin kauan kuin se toimi.

Sanoit rakkaimmaksi harrastukseksi kalastuksen. Mistä se on lähtöisin?

No se on kodin perintöä. Olen käynyt nuoresta pojasta lähtien Tenojoella lohestamassa joka kesä, alkuaan isän kaverina. Tämä harrastus on edennyt siihen pisteeseen, että nykyään valmistan itse näitä vaappuja kotiverstaassani – minulla on kotona pieni verstaasaitteen, niin että tuotekehittely on huipussaan. Testaan ja viritän ne siellä valmiiksi.

Kun soitossa usein tuntuu, että lopputulos haihtuu ilmaan, niin on kiva tehdä jotain konkreettista, josta käteen jää jotain pysyvää. Talvi- ja kevätkausina siis syntyy vaappuja, ja kesällä niitä testillaan ja kalastellaan. Ystävät ovat saaneet niitä lahjoina ja kokeiltavaksi – ja ne taitavat olla yksi harvinaisista kalastusvälineistä maailmassa, joilla on tyytyväisyystakuu. Jos ne eivät toimi, ne voi palauttaa ja vaihtaa uuteen! 🎣